

PROF. DR. EUGEN BOTEZAT, UN MARE VÂNĂTOR DIN BUCOVINA

Se împlinesc anul acesta 30 de ani de la trecerea în neființă a unui mare om de știință și vânător din Bucovina, prof. dr. Eugen Botezat.

Născut în 15 martie 1871 în comuna Tereblecea din Bucovina de Nord, studiază științele naturii la Universitatea germană din Praga, la care în anul 1897 devine asistent la Institutul de Zoologie și un an mai târziu este promovată doctor în filosofie. Între anii 1898-1919 este profesor de științe naturale la Școala Normală din Cernăuți, din care au ieșit numeroase promoții de învățători care au luminat viața satelor noastre și au trezit ideea conștiinței naționale în sufletul oamenilor, a unirii Bucovinei cu patria mamă. Ca profesor la această școală a avut o grijă deosebită pentru elevii de la țară, de fiii de țărani de unde provenea și el de altfel. În 1907 devine docent la Histologie la Universitatea din Cernăuți.

În timpul primului război mondial, când școlile din Cernăuți au fost închise datorită ocupației militare rusești, activează ca profesor la Liceul din Rădăuți.

În anul 1919, curând după alipirea Bucovinei, devine profesor de zoologie la Universitatea din Cernăuți, unde a funcționat până la pensionarea sa în anul 1938. În această perioadă este ales decan al Facultății de Filosofie și apoi al celei de Științe naturale și chiar rector al acestei universități.

A desfășurat o remarcabilă activitate științifică, cunoscută și apreciată nu numai în țară ci și peste hotare, multe din lucrările sale fiind publicate în limba germană în diferite reviste de specialitate. În anul 1913 este ales membru corespondent al Academiei Române din București, apoi membru al Societății Științifice de Anatomie din Berlin și al altor foruri științifice naționale și străine, deținător a numeroase înalte ordine și distincții.

Menționăm în cele ce urmează câteva din cele mai remarcabile lucrările științifice ale sale:

- Gestaltung und Klassifikation der Geweihe des Edelhirsches neben einen Anhnge über die Starke des Karpatenhirsche, etc, 1904 Morphol. Jahrbuche Vol. 32. Leipzig.
- Untersuchungen über die Hyperplasie an Rehgeweihen mit Beruckeichtigung der ubrigen Cerviden. 1904, Arch. f. Entw. Mechen. V. 18, Leipzig;
- Die Varretaten des Edelhirsches in Gebiete der ortlihen Wald carpaten von Romanien etc. 1922, Bal. Soc. Rom. de științe;
- Die Bedeujuang des Hirsthgeweihe ale Schreckwaffe 1921 Bul. Fac. Șt. Cernăuți, Anul I. fascicola I;
- Neues aus dem Leben des Wolfes und Wildschweiner 1931. Bul Fac. Șt. Cernăuți. Vol. I. Fascicula I;
- Die Edelhirsche und das Kronengeweihe unter ekologisehen Gesitctapunkto 1935, Bul. Fac. Șt. Cernăuți, Vol. IX. Fascicule I, III.
- Cultul pădurii și rezervațiunile naturale. Rev. Păd. pag. 27-38, 1935.
- Potențialul cerbilor din pădurile Fondului Bisericesc din Bucovina, B. F. pag. 207-219, 1943;

În iunie 1940, în timpul invaziei hoardelor sovietice a preluat temporar conducerea Universității din Cernăuți pentru a o salva de la distrugere și pe care a predat-o apoi noilor ocupanți, care datorită personalității sale i-au arătat un deosebit respect. Se repatriază în

România prin Germania, revenind la București. Colecția sa valoroasă de diferite trofee și exponate științifice s-a pierdut în timpul războiului. S-a stins din viață în decembrie 1964.

Prof. Eugen Botezat a fost un renumit vânător și cunoscător al biologiei și ecologiei vânatului din Bucovina. Și-a dedicat activitatea științifică cunoașterii raselor de cerbi din Carpați, formării și clasificării coarnelor. A adus mari servicii ocrotirii vânatului în Bucovina și chiar în țara noastră.

Remarcabilă este analiza și sinteza științifică pe care o face asupra gospodăririi vânatului în pădurile din Bucovina de către Administrația austriacă, îndeosebi în perioada de după anul 1870, care a dus la regresul și degradarea vânatului de aici, a cervidelor în principal.

După observațiile sale, în această perioadă Administrația austriacă a aplicat o proastă gospodărire a vânatului din Bucovina.

Ea a transformat gospodărirea pădurilor de aici în adevărate crescătorii de vânat, arendând fondurile de vânatoare la diferiți privilegiați (conți, baroni etc.), care nu urmăreau altceva decât obținerea de trofee capitale de cerb, neinteresându-i ce se întâmplă cu pădurile care rămân sau cu starea vânatului.

Gospodărirea vânatului în perioada respectivă s-a caracterizat printr-o intensivă selecție negativă a acestuia, prin împușcarea cerbilor cu trofee capitale și păstrarea celor rău dotați. La această selecționare negativă au contribuit și braconierii, afaceriștii, cu trofee pe care le transportau la orașe (Rădăuți și altele) în căruțe cu fân sau cu alte produse agricole pentru camuflare. Numeroase trofee capitale erau scoase din țară pe diferite căi și intrau în diferite colecții particulare din Apus fără nici o problemă.

S-a aplicat o așa numită metodă numerică de gospodărirea vânatului, care a dus la decimarea cantitativă și calitativă nechibzuită a acestuia cu urmările ei nefaste. Starea deplorabilă a vânatului în pădurile din Bucovina după primul război mondial s-a datorat nu numai acelei selecții negative aplicate ci și altor factori. Printre aceștia, autorul menționează așa numita căsăpire a vânatului, inclusiv a căprioarelor, ordonată în 1952, odată cu rezilierea contractelor pentru a preveni pagubele mari provocate pădurilor și apoi distrugerile provocate de război vânatului, cunoscând că cel puțin de 4 ori frontul a trecut prin aceste păduri, tunurile și diferitele instalații militare fiind amplasate aici.

Autorul constată, pe baza observațiilor și investigațiilor efectuate că potențialul cerbilor în pădurile din Bucovina este foarte bun. Pentru redresarea situației, el recomandă a se aplica o selecție pozitivă, respectiv o selecționare cu arma, prin eliminarea exemplarelor inferioare și nedorite, operațiunea trebuind a se efectua treptat, cu mult simț de răspundere, de cadre cu experiență și o bună pregătire profesională.

Prin tot ce a făcut, scris și publicat prof. dr. Eugen Botezat ocupă un loc deosebit în istoriografia pădurilor din Bucovina și îndeosebi în gospodărirea vânatului.